

การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ 4
ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ภายหลังภาวะปกติใหม่
Adaptation of the Snowflake Orange Juice Plant Community Enterprise
Baan Chiamprang, Village No. 4, Phan Prao Subdistrict,
Si Chiang Mai District Nong Khai Province after the new normal

ศตวรรษ นามบุปผา¹ พลสยาม สุนทรสนิท²
E-mail: sb6240307112@lru.ac.th

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่องการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ภายหลังภาวะปกติใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ จังหวัดหนองคาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและรองประธานกลุ่มโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะ สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะอีก 7 คน รวมทั้งหมด 9 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ประเด็นสนทนาวเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงงานน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เกิดจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 ทำให้วิสาหกิจชุมชนต้องมีการปรับตัว และมาทำการตลาดแบบออนไลน์ โดยผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาเป็นช่องทางเสริม เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้ อาทิเช่น เฟซบุ๊ก,ไลน์ และเทคนิคการกระตุ้นยอดขายด้วยภาพถ่ายและวิดีโอ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการตลาดแพลตฟอร์มออนไลน์ และสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งตอบโจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ในขณะที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่าง เช่นนี้ รวมไปถึงการตลาดแบบ เดลิเวอรี่ เช่นการเอาตลาดไปหาลูกค้าของรถพุ่มพวง หรือการส่งสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง

คำสำคัญ: วิสาหกิจชุมชน การปรับตัว ภาวะปกติใหม่ จังหวัดหนองคาย

Abstract

Research Report on Adaptation of Snowflake Orange Juice Plant Community Enterprise Baan Chiamprang, Village No. 4, Phan Phrao Subdistrict, Si Chiang Mai District, Nong Khai Province, after the new normal have a purpose To study the problem of adaptation of the Snowflake Orange Juice Factory Community Enterprise Jeamprang House Nong Khai Province Use a qualitative research methodology Target groups include Chairman of the community enterprise group and the chairman of the Kred Snow Orange Juice Factory Another 7 members of Kred Snow Orange Juice Refining Community Enterprise Group, a total of 9 people. The tool used was an interview form for discussion issues.

The results showed that Problems of the adjustment of the Snowflake Orange Juice Factory Community Enterprise Baan Chiamprang Village No. 4, Phan Prao Subdistrict, Si Chiang Mai District Nongkhai Province caused by the epidemic crisis of the Covid-19 virus. causing community enterprises to adapt and to do online marketing Operators can apply online platforms as additional channels. to distribute products in a crisis such as Facebook, Line and techniques to drive sales with photos and videos to enhance online platform marketing skills and generate more sales which answers both buyers and sellers While everyone has to keep distance like this, including delivery marketing, such as taking the market to meet the customers of the bush or delivery of goods through the middleman.

Keywords: community enterprise, adaptation, new normal, Nong Khai province

¹ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ความเป็นมาของปัญหา

วิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการหรือกิจการของชุมชนที่กลุ่มคนในชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการ โดยการใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสม และความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ด้วยการผลิตสินค้าหรือบริการตอบสนองการพึ่งตนเองและการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชนตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกลุ่มคนหรือคณะบุคคลที่ดำเนินการ อาจเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 7 ประการ คือ 1) ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเอง 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน 3) มีความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นนวัตกรรมของชุมชน 4) มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการ 6) มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก และ 7) มีการพึ่งตนเอง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการประกอบการวิสาหกิจชุมชนไม่ได้เน้นเพื่อกำไรสูงสุด แต่จะเน้นที่การลดค่าใช้จ่าย การสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกและคนในชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับปัจจุบันที่ทั้งโลกรวมถึงประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่นนี้

พฤติกรรมปรับตัว (อังกฤษ: Adaptive behavior) หรือ การปรับตัว เป็นพฤติกรรมประเภทหนึ่งที่ใช้เปลี่ยนพฤติกรรม หรือ ใช้ปรับพฤติกรรมให้เข้ากับสถานการณ์ บ่อยครั้งมักจะกำหนดว่า เป็นพฤติกรรมประเภทที่ช่วยให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมก่อนหรือที่ไม่สร้างสรรค์ให้ดีขึ้น พฤติกรรมเชิงลบอาจจะเป็นเรื่องทางสังคมหรืออาจจะเป็นเรื่องส่วนตัว ยกตัวอย่างเช่น การกระทำที่ซ้ำๆ ซากๆ อาจจะปรับให้ไปเป็นการประดิษฐ์หรือสร้างอะไรอย่างอื่นโดยเปรียบเทียบกัน พฤติกรรมปรับตัวผิด (Maladaptive behavior) เป็นพฤติกรรมอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในการลดความวิตกกังวลของตนเอง แต่เป็นพฤติกรรมที่ทำงานได้ไม่ดีและไม่ให้ผลดี ยกตัวอย่างเช่น การหลีกเลี่ยงสถานการณ์บางอย่างเพราะมีความหวาดกลัวที่ไม่สมเหตุผล อาจจะช่วยลดความวิตกกังวลในส่วนเบื้องต้น แต่ว่าไม่ได้ให้ผลดีจริงๆ ในการแก้ปัญหาในระยะยาว พฤติกรรมปรับตัวผิดมักใช้เป็นตัวชี้ความผิดปกติทางพฤติกรรมหรือทางการทำงานของจิตใจ เพราะเป็นเรื่องที่ประเมินได้โดยปรวิสัย คือไม่ต้องอาศัยข้อมูลที่เป็นอัตวิสัย แต่ให้สังเกตด้วยว่า พฤติกรรมที่สมมติว่ามีศีลธรรม อาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นการปรับตัวผิด เช่นความไม่เห็นด้วยหรือความต่อต้านความคิดทางสังคม (dissent) หรือว่า การเว้นจากการบำเรอตน (abstinence) พฤติกรรมปรับตัวเป็นตัวสะท้อนถึงทักษะทางสังคมและทักษะการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน เราจะมีรูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปตามพัฒนาการ ตามสถานการณ์ในชีวิตและสถานการณ์ในสังคม ตามค่านิยมในชีวิต และตามความคิด ความต้องการของผู้อื่น การประเมินพฤติกรรมปรับตัว เป็นส่วนสำคัญในการประเมินสมรรถภาพของบุคคลในการดำเนินชีวิต จะเป็นการทำอาชีพที่ดี ปฏิสัมพันธ์ในสังคมที่ดี หรือว่าในเรื่องของการศึกษาก็ดี

ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (2019-nCoV) หรือที่ทุกคนรู้จักในนาม โควิด-19 (COVID-19) คือ เชื้อไวรัสสายพันธุ์ที่สามารถติดต่อได้จากคนสู่คน ก่อนโรคปอดอักเสบ (Pneumonia) พบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น (Wuhan) มณฑลหูเป่ย์ (Hubei) ประเทศจีน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. 2019 จนถึงปัจจุบันเนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขทั่วโลกมีความกังวล เพราะยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับไวรัสชนิดใหม่นี้ ยังไม่มียา และวัคซีนที่ใช้ในการป้องกันและรักษาได้โดยตรง ดังนั้นแต่ละประเทศจึงต้องมีมาตรการเพื่อป้องกัน และหยุดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งแนวทางส่วนใหญ่คือ การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ และมาตรการเว้นระยะห่าง หรือ Social Distancing ที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับทุกคนทั้งผลกระทบต่อจิตใจ ผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย (BBC News, (2020), เว็บไซต์) นอกจากนี้ยังกระทบถึงภาคการผลิตอุตสาหกรรมห่วงโซ่อุปทานโลกภาคส่งออก ภาคเกษตรกรรม ภาคการเมือง และภูมิรัฐศาสตร์ของโลกมีความซับซ้อนมากขึ้นจากปัญหาดังกล่าวด้วย (อนุสรณ์ ธรรมใจ, 2563)

วิกฤติจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำลังเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของโลก และประเทศไทยอย่างถึงรากถึงโคน โลกจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ดังที่เรียกว่า นิว นอร์มอล (New normal) ไม่เว้นถึงวิสาหกิจชุมชนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน หากแต่ยังไม่มียุคกล่าวถึงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากนัก สมชาย หาญหิรัญ (2020, เว็บไซต์) ให้ทัศนะที่น่าสนใจสำหรับการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เจอสถานการณ์เหมือนๆ ทุกคน ไม่ว่าจะรายได้ลด ออกจากงาน รายได้ที่เลี้ยงปากท้องลดฮวบหรือหายไปเฉยๆ และในขณะที่หลายกลุ่มหลายส่วน อาจกำลังบัน สาบแข่ง โชคชะตา และคนอื่นๆ แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มยอมแพ้กับความโชคร้ายครั้งนี้ แต่หันมาจับมือร่วมกันคิดและทำเพื่อหาทางรอดให้กับตัวเอง ครอบครัว และกลุ่มตัวเองในยามยากลำบากครั้งนี้ และพร้อมที่จะเดินหน้าอย่างเข้มแข็งในวันข้างหน้า ตลาด ชุมชนบางแห่งมีการปิดตัวลงตามนโยบายของรัฐบาล จำนวนลูกค้าที่มาเยี่ยมลดลง คำสั่งซื้อพืชผักผลไม้ที่ปลูกลดลง รายได้ธุรกิจต่อเนื่องลดลง จำนวนคนที่เข้ามาอบรมดูงานที่ศูนย์ OTOP หายไป ส่งผลต่อรายได้ทุกส่วนลดลงอย่างมากทำให้กลับมาตั้งหลักก่อนว่ารายได้มาจากไหนและรายจ่ายไปที่ไหน จากนั้นก็ค่อยๆ เริ่มปรับตัวมาตลอดและตอนนี้ที่พวกเขา กำลังทำ คือ การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ให้พนักงานเข้าร่วม

มาตรการช่วยเหลือของรัฐรวมถึงการลดค่าใช้จ่ายให้พนักงาน เช่น การช่วยกันปลูกผัก หรือการซื้ออาหาร ไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์ของศูนย์
ในราคาถูก เป็น

ภาวะปกติใหม่ คืออะไรเมื่อไม่นานมานี้ ราชบัณฑิตยสภา ได้บัญญัติศัพท์ "New Normal" เพิ่มเข้ามา โดย มาลี บุญศิริพันธ์
(2562) คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทางเฟซบุ๊ก Malee Boonsiripunth เอาไว้ว่า
New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ , ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมี
บางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลง
ไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการ
จัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัว
เพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือวนหาถึงอดีตนอกจากนี้ยังมีการใช้คำว่า "New Normal" ใน
บริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โควิด-19” ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น อธิบายได้ว่า เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
อย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสีย
อย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิมๆ โดยมีการปรับหาวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายาม
รักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์
วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการย้ายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งใน
ด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความ
ปกติใหม่ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไป ก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ อำเภอศรี
เชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย หลังจากภาวะปกติใหม่ โดยมีแนวทางการศึกษาเป็นการบูรณาการในระดับชุมชนหรือพื้นที่ ซึ่งกำหนดพื้นที่
ในการวิจัยคือ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย วิสาหกิจชุมชนเป็นการดำเนินการที่
รวมตัวโดยชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่โบราณลักษณะปัจจัย ได้แก่ ด้านการผลิต การคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่มีความ
แปลกใหม่ ด้านการตลาด มีการวางแผนตลาดเป็นมาตรฐาน ด้านการเงินเป็นการระดมทุนจากสมาชิกเอง ด้านการจัดการกำหนด
เป้าหมาย การจัดโครงสร้าง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบมีความชัดเจนและโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อาศัยความร่วมมือรวมคิด
ร่วมกันตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม จะส่งผลให้กลุ่มมีความเจริญก้าวหน้า ด้านผู้นำเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การ
แข่งขันทางการค้าในอนาคต เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถพึ่งตนเองได้
อย่างยั่งยืนแต่ในปัจจุบันเกิดวิกฤตการณ์ การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับ
ผลกระทบไปด้วยเป็นวงกว้าง ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ จังหวัดหนองคาย ขาดรายได้เป็นจำนวนมาก
และเสียสมดุลในการทำงานไป จึงต้องมีการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ ให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้

ดังนั้นการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่
จังหวัดหนองคาย หลังภาวะปกติใหม่ วิสาหกิจชุมชนต้องหันมาทำการตลาดแบบออนไลน์ โดยผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้
แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาเป็นช่องทางเสริม เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้ อาทิเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) และ
เทคนิคการกระตุ้นยอดขายด้วยภาพถ่ายและวิดีโอ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการตลาดแพลตฟอร์ม ออนไลน์ และสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้น
ซึ่งตอบโจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ในขณะที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่าง Social Distancing เช่นนี้ รวมไปถึงการตลาดแบบ Delivery เช่น
การเอาตลาดไปหาลูกค้าของรถพุ่มพวง หรือการส่งสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอ
ศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ
บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย หลังสภาวะปกติใหม่

2. ประชากร

ประธานกลุ่มรองประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 9 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะประธานรองประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 9 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือ จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

4.2 สัมภาษณ์ปัญหาการปรับตัวของกลุ่ม จากประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เทรย์ญิก และสมาชิกในกลุ่มจำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 9 คน ของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

4.3 นำข้อมูลจากแบบการสัมภาษณ์ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย มาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่างๆ จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมารวบรวมจัดหมวดหมู่ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยและสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ชัดเจน สอดคล้องกับกรอบการดำเนินการศึกษาที่กำหนดไว้จากนั้นทำการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ ได้จากการศึกษาจากเอกสารทางราชการ พระราชบัญญัติต่างๆ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์จะใช้การสังเคราะห์เป็นข้อมูลสรุปในลักษณะพรรณนาความ (Descriptive) เพื่อประเมินปัญหาและอุปสรรคในการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เกิดจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมในกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ทำให้วิสาหกิจต้องหันมาปรับตัว วิสาหกิจชุมชนต้องปรับตัวมาทำการตลาดแบบออนไลน์ โดยผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาเป็นช่องทางเสริม เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้ อาทิเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) และเทคนิคการกระตุ้นยอดขายด้วยภาพถ่ายและวิดีโอ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการตลาด แพลตฟอร์มออนไลน์ และสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งตอบโจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ในขณะที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่าง (Social Distancing) เช่นนี้ รวมไปถึงการตลาดแบบ (Delivery) เช่นการเอาตลาดไปหาลูกค้าของรถพุ่มพวง หรือการส่งสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง แต่ก่อน ก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 วิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ได้ทำส่งตามรายการที่ลูกค้าสั่งทำเป็นจำนวนมาก เพราะลูกค้าเอาไปเลี้ยงแขกในงาน เช่น งานมงคล งานอวมงคล ซึ่งแต่ก่อน ก่อนการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 สามารถจัดงานที่กล่าวมาข้างต้นได้อย่างแพร่หลาย ทำให้วิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย มีรายได้เข้ามามากมาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจชุมชนได้รับผลกระทบ กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย กลุ่มเกิดขึ้นมาจากการที่ชาวบ้านในชุมชนขาดรายได้ในช่วงที่ว่างงาน คนในชุมชนจึงระดมความคิดเห็นหาทางออกให้กับคนในชุมชน และได้ข้อสรุปในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนเงินช่วยเหลือจากทางรัฐ ได้ทำผลิตภัณฑ์จากส้มและผลไม้ขึ้นคือ น้ำส้มเกล็ดหิมะ น้ำแตงมะนาว น้ำลิ้นจี่ น้ำเสาวรส น้ำมะนาว ทำส่งตามรายการต่างๆ เช่น งานมงคล งานอวมงคล เป็นต้น แต่ในสถานะการปัจจุบันเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 หรือที่ทุก

คนรู้จักในนาม โควิด-19 (COVID-19) พบการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น (Wuhan) มณฑลหูเป่ย์ (Hubei) ประเทศจีน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. 2019 จนถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง รวมทั้งผู้ผลิต กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ซึ่งทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถจัดงานต่างๆได้และงานก็ค่อยๆลดลงเรื่อยๆ ทั้งมาตรการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด-2019 ทำให้ผู้คนไม่สามารถที่จะเดินทางมาซื้อผลิตภัณฑ์ได้ เมื่อโรคระบาดระลอกโควิด-2019 ส่งผลกระทบต่อต่อเนื่องทำให้รายได้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะลดลงเป็นจำนวนมาก ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องหาวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น กลุ่มได้หันมาทำการตลาดแบบออนไลน์เข้ามาเป็นช่องทางเสริม เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้ อาทิเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) รวมไปถึงการเอาตลาดไปหาลูกค้าของรถพุ่มพวง หรือการส่งสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง สมาชิกในกลุ่มมีจำนวน 9 คน มีประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เภรณญิกกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มอีก 7 คน รวมทั้งหมด 9 คน ช่วยกันทำงานและผลิตสินค้า

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พัฒนิกมล อ่อนสำลี (2564 บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย มีวิธีการศึกษาเรียบเรียงจากแนวคิดวิสาหกิจชุมชน สภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทฤษฎีการปรับตัวและการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งพบว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการหรือการอื่นๆ ที่เกิดจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน จึงทำให้วิสาหกิจชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจมหภาคขับเคลื่อนไปได้ถึงแม้ว่าจะเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่วิสาหกิจชุมชนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน หากแต่ถ้ามีการปรับตัว วิสาหกิจชุมชนจะเป็นผู้อยู่รอด และอาจกลายเป็นผู้พุงเศรษฐกิจระดับมหภาคได้อีกด้วยการปรับตัวดังกล่าว เริ่มจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ไม่ใช่มาเป็นรายได้การปรับตัวทางการตลาด โดยวิสาหกิจชุมชนต้องหันมาทำการตลาดแบบออนไลน์และการตลาดแบบ Delivery ซึ่งตอบโจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในขณะที่ทุกคนต้องเว้นระยะห่าง Social Distancing เช่นนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัญหาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ บ้านเจียมปรางค์ หมู่ที่ 4 ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะ จำนวน 9 คน พบว่า ปัญหาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนโรงน้ำส้มเกล็ดหิมะเกิดจากวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-2019 ทำให้วิสาหกิจชุมชนต้องมีการปรับตัว และมาทำการตลาดแบบออนไลน์ โดยผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เข้ามาเป็นช่องทางเสริม เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าในภาวะวิกฤตได้ อาทิเช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ซึ่งตอบโจทย์ได้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ในขณะที่ยังคงต้องเว้นระยะห่าง รวมไปถึงการตลาดแบบ เดลิเวอรี่ เช่นการเอาตลาดไปหาลูกค้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิก ควรมีการแสวงหาความร่วมมืออย่างจริงจังกับหน่วยงานภาครัฐเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งด้านงบประมาณและการสนับสนุนต่างๆ มากขึ้น
2. ด้านการตลาดและลูกค้า ควรมีการจัดตั้งฝ่ายการตลาดเชิงรุก ที่มีพันธกิจในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศูนย์การค้าต่างๆ ทั้งในและต่างอำเภอเพื่อการออกบูทสินค้าของกลุ่มสมาชิกให้มากขึ้น
3. ด้านการเงินและบัญชี ควรมีการประสานการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐมากขึ้นรวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักในการจัดการบัญชีรายรับ รายจ่ายของสมาชิก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดอื่น
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal)

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2556). ถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนดีเด่น. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง. (ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564)
- โคโรนา. (2563). เศรษฐกิจไทยจะไปได้แค่ไหนในไตรมาส 1 หลังไวรัสโควิด-19 ทำท่องเที่ยวอ่วม. BBC News. (ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564), จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand51500412>
- พัฒนภมล อ่อนสำลี. (2564). การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. วารสาร
วิทยาการจัดการปริทัศน์ ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 จาก
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). สภาวะปกติใหม่ “New Normal” เฟซบุ๊ก Malee Boonsiripunth (ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564)
- รอย. (1999). The Roy’s Adaptation Model, Stamford: Appleton & Lange (Roy’s Adaptation Model: อ้างอิงจาก Roy & Andrews,) ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2564 http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/55091272.pdf?fbclid=IwAR0MT-DMiazdih1pelwphxZXFjjs2IYb8vJxmfA2HhtcAOBDPAU_kUTVMLk
- สมชาย หาญหิรัญ. (2563). วิสาหกิจชุมชนเปลี่ยนเพื่ออยู่. (ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564), จาก <https://www.thansettakij.com/content/columnist/429519>.
- สุภัททา พิณฑะแพทย์. (2532). แนวคิดการปรับตัว. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2564 จาก http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/55091272.pdf?fbclid=IwAR0MT-DMiazdih1pelwphxZXFjjs2IYb8vJxmfA2HhtcAOBDPAU_kUTVMLk
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งปรารณา. ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564 จาก <https://riss.rmutsv.ac.th/upload/doc/202103/aqaHtTAqEk5dm99WUeZK/aqaHtTAqEk5dm99WUeZK.pdf>
- อนุสรณ์ ธรรมใจ. (2563). จับตาประเมินไวรัสโคโรนากระทบเศรษฐกิจไทย. (ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2564), จาก <https://www.tcijthai.com/news/2020/2/watch/9839>.
- Bernard. (1960). แนวคิดการปรับตัว. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2564 จาก http://it.nation.ac.th/studentresearch/files/55091272.pdf?fbclid=IwAR0MT-DMiazdih1pelwphxZXFjjs2IYb8vJxmfA2HhtcAOBDPAU_kUTVMLk